

1963-03-17

SENDER

Henning Christiansen

RECIPIENT

Helmer Nørgaard

FACTS

Document type:
Letter

Language:
Dansk

Sender's location:
Jenslev

Sender info (seal, address, etc.):
Jenslev pr. Kirke-Hyllinge

Mentioned people:
John Cage
Krzysztof Penderecki

Archive:
HC arkiv Møn/HC breve 8

TRANSCRIPTION

Jenslev pr. Kirke-Hyllinge
Søndag d. 17 marts 1963

Kære Helmer;

Social-realisme har vel ikke eller burde vel ikke have noget med funktionær-mentalitet at skaffe, kæft trit og retning burde være den helt fremmed. Noget andet er, at den i en stærkt overophedet tid har arbejdet med en entydighed og fordummelse som maal, men gudskelov er vi i dag ved at brække os over den slags. Jeg mener i nuet at socialrealisme er det eneste relevante kunstmaal. Kunst og politik er nu ikke saa let at skille ad, som man gerne vil give det udtryk af. Den ikke-social-realistiske kunst havner uværgeligt i æstetiseringen, og æstetik er det goldeste i denne verden, den kan kun være en livstimulans for dekadente personager, fattige paa livssaft, hvis eneste mulighed er at krybe i skjul bag en fornem maske. Penderecki er revolutionær i forhold til Polen og Sovjet, han er konsekvent og det er ikke det samme som æstetiker. Den abstrakte verden er ogsaa et led i den sociale, og den kolektiv-fornemmelse er ikke levedygtig uden størst muligt hensyn til individualiteten, men det er ogsaa kunstens pligt at tage del i det konkrete liv, kaste sig ud i angreb paa det bestaaende hvis dette er sygt og en hindring for vor udfoldelse. Mennesket er rummeligt fra naturen, og det gælder om ustandseligt at øse i og fra denne rummelighed.

Symbolik er blandt "kunstelskere" et forhadet perspektiv. Jeg er bange at de i lange tider bliver nødt til at affinde sig med et begreb som den abstrakte symbolik eller den flertydige dito, For mig at se er den abstrakte symbolik den eneste afløser af det serielle princip. (Med serielle princip tænker jeg paa den udskalkulerede form, som hurtigt havde udspillet sin rolle). Cages ideer om at musik er lyd og derfor alt omkring os byggrund for en musikalsk oplevelse og at det kun gælder om at lære at lytte paa Zen-vis er ganske rigtige, men et overstaaet stadie, ogsaa for ham selv, han kan heller ikke lade være med at forme, realisere, paa den ene eller anden maade.

Dialektik og æstetik har for mig altid været to stærkt sammenknyttede begreber, men efterhaanden som jeg forlader den musiker-fornemmelse jeg fødtes med, skiller disse begreber sig fra hinanden og jeg føler stærkt behovet for at iagttage mit kompositoriske virke rent dialektisk. Det er vanskeligt, men vel muligt at udvikle sit intellekt ogsaa i den retning.

Kære, du tilgiver nok jeg hælder disse tanker ud over dit hoved, men der er ingen tvivl om at du forstaar nødvendigheden. Kontakten er besværlig,

besværligheden kontakt.

KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Jenslev pr. Kirke-Hyllinge
Søndag d. 17 marts 1963

Kære Helmer;

Social-realisme har vel ikke eller burde vel ikke have noget med funktioner, mentalitet at skaffe, keft trit og retning burde være den helt fremmed. Noget andet er, at den i en stærkt overophedet tid har arbejdet med en entydighed og fordømmelse som maal, men gudskelov er vi i dag ved at brække os over den slags. Jeg mener i nuet at socialrealisme er det eneste relevante kunstmaal. Kunst og politik er nu ikke saa let at skille ad, som man gerne vil give det udtryk af. Den ikke-social-realistiske kunst havner uværgeligt i æstetiseringen, og æstetik er det guldste i denne verden, den kan kun være en livstimulans for dekadente personer, fattige paa livsaft, hvis eneste mulighed er at krybe i skjul bag en fornem maske. Penderrecki er revolutionær i forhold til Polen og Sovjet, han er konsekvent og det er ikke det samme som æstetiker. Den abstrakte verden er ogsaa et led i den sociale, og en kolektiv-fornemmelse er ikke levedygtig uden størst muligt hensyn til individualiteten, men det er ogsaa kunstens pligt at tage del i det konkrete liv, kaste sig ud i angreb paa det bestaaende hvis dette er sygt og en hindring for vor udfoldelse. Mennesket er rummeligt fra naturen, og det gælder om ustandseligt at se i og fra denne rummelighed.

Symbolik er blandt "kunstelskere" et forhadet perspektiv. Jeg er bange at de i lange tider bliver nødt til at affinde sig med et begreb som den abstrakte symbolik eller den flertydige dito. For mig at se er den abstrakte symbolik den eneste afløser af det serielle princip. (Med serielle princip tænker jeg paa den udkalkulerede form, som hurtigt havde udspillet sin rolle). ~~Carpe diem~~ ~~Carpe diem~~ ~~Carpe diem~~ er lyd og derfor alt omkring os lygger rundt for en musikalsk oplevelse og at det kun gælder om at lære at lytte paa Zen-vis er ganske rigtigt, men et overstaet stadium, ogsaa for ham selv, han kan heller ikke lade være med at forme, realisere, paa den ene eller anden maade.

Dialektik og æstetik har for mig altid været to stærkt sammenknyttede begreber, men efterhaanden som jeg forlader den musiker-fornemmelse jeg fødtes med, skiller disse begreber sig fra hinanden og jeg føler stærkt behovet for at iagttage mit kompositoriske virke rent dialektisk. Det er vanskeligt, men vel muligt at udvikle sit intellekt ogsaa i den retning.

Kære, du tilgiver nok jeg holder disse tanker ud over dit hoved, men der er ingen tvivl om at du forstaar nødvendigheden. Kontakten er besværlig, besværligheden kontakt.